

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 348

Leden 1985

CHARTA 77 SE OPĚT HLÁSÍ O SLOVO Dokument č. 20/84 — "Právo na informaci"

Charta opět vydala dokument a zakládá svou stížnost na nedodržování Mezinárodního paktu, článek 19, sbírka zákonů č. 120/76 a Helsinské úmluvy, Závěrečného aktu. Chartisté tvrdí, že situace v Československu se zhoršuje. Veškeré informační zdroje jsou v rukou jedné politické strany a její úřednický aparát určuje stanovisko, co se smí psát, propagovat, zkruslovat. Chartisté dávají několik příkladů, jak jsou občané neinformováni: kolem olympijských her v Los Angeles bylo vše zatajováno. "Zklamali i sportovní novináři, kteří namísto objektivního zaznamování ovzduší a sportovních výsledků posílali z Los Angeles propagandistické komentáře."

O občanech v zajetí v Angole se nepsalo, a když tak nepravdy, hlavně se zamlčovalo. Unita byla označována za bandu lupičů, "s níž československá vláda nebude nikdy vyjednávat". "O Etiopii jsme si přečetli a viděli na obrazovkách mnoho reportáží o radostném životě země v souvislosti s letošním výročním revoluční moci, včetně monumentálního Marxova pomníku. Ale vůbec jsme neměli být informováni, že ve stejné době panoval hladomor. Teprve když oběti šly do statisíců... začalo se také psát u nás o pomoci SSSR a ČSSR, a tak jsme se mezi řádky seznámili s druhou tváří revoluční Etiopie".

V dokumentu si Chartisté stěžují, že se nic nedoví o skutečné situaci v Polsku, v Rumunsku, o přijetí Rumunů na olympijských hrách, nic o reformách v Maďarsku. O těchto důležitých otázkách jsou občané informováni tak, že všechna základní fakta jsou potlačena nebo přeroucena.

Potlačuje se i umění, které bylo "zglajšaltováno" cenzurou "Projevilo se to např. při udělení Nobelovy ceny národnímu umělci Jaroslavu Seifertovi. Všechny světové informační zdroje je oznámily okamžitě. Praha se až po určitém zdráhání rozhodla k vlažnému souhlasu s přijetím této pocty a teprve pak ČTK vydala lakonickou zprávu... Nesmělo se však mluvit o pevném občanském postoji posledního předsedy rozpuštěného svazu čs. spisovatelů, o tom, že je jedním z prvních signatářů Charty 77, a že jeho novější díla byla dlouze na indexu a vycházela jen jako samizdaty, zabívané policií a používané soudy k důkazu protistátní činnosti... Poslední práce vycházejí bez cenzurních zásahů jen v cizině a v samizdatových opisech".

Vláda má neomezenou moc zkruslovat, falšovat. Redaktoři mají nakázáno co se dá uveřejnit a co se má pozměnit a přeroucit, aby to odpovídalo politické linii.

Po r. 1948 většina novinářů byla okamžitě propuštěna natrvalo, někteří byli uvězněni, jeden známý žurnalista, Závěš Kalandra, byl popraven.

Redaktorům se stále vyhrožuje propuštěním. Několik tisíc žurnalistů bylo vyhozeno za čistky po pražském jaru. Přestaly vycházet téměř všechny populární časopisy: Listy, Reportér, Politika, Plamen, Host do domu, filmové a televizní publikace. Redaktoři, kteří podepsali Chartu jsou stále pod policejním dozorem.

Režim si vymyslel, jak "zlegalizovat" svůj monopol: rozšíření informací spadá do kategorie "pobuřování a ohrožování zájmů Československa". To znamená, že policie považuje předávání necenzurovaných rukopisů na psacím stroji psaných (třeba i nepolitického rázu) za trestní přečin "rozvracení republiky" a na to může soud uvalit těžký trest.

Dále si stěžují Chartisté ve své obžalobě, že Československo vůbec nedodržuje Závěrečný akt Helsinské dohody, podepsaný v Madridu, kde zúčastněné státy se dohodly, že umožní volnou výměnu časopisů z jiných států, že tato četba bude k dosažení, vystavována a na prodej.

Nejenže Československo to nečiní, ale prohlašuje tento materiál za "tajný". Zprávy ČTK "monitor" zapadají do stejné kategorie. Jsou pro šéf-redaktora, který pak používá materiál pro propagandu a disinformaci. Je to souhrn zpráv ze zahraničí a různé informace, které redaktoři mají zakázáno uveřejňovat. Často se v redakcích rokuje o disinformaci, jak článků a zpráv zneužit pro komunistickou propagandu.

O tom, jak je těžké pro československého občana si objednat, předplácet za tvrdou valutu cizí žurnály, to dobře víme. I časopisy předplácené dárce v cizině podléhají cenzuře. Je-li doba napětí, někdy nedojde ani nepolitický zeměpisný National Geographic Magazine. Knihy vydané exilovým nakladatelstvím jsou zakázány.

Československý režim nerespektuje ani Mezinárodní telekomunikační dohodu. Ruší zahraniční rozhlas, ale je stále víc a víc posluchačů. Velmi jsou oceňovány časopisy z ciziny, jsou půjčovány a rozšiřovány čtenáři. Je to jakási spojka se zahraničím.

Po čiste 1969 dostalo se mnoho členů STB do redakcí a jsou tam dodnes. Mají dozor nad redakcí a jen ten může být redaktorem kdo podepsal, že schvaluje invazi varšavskou armádou v srpnu 1968 a kdo odsuzuje demokratický proces pražského jara.

Někteří redaktoři se snaží tu a tam napsat něco "mezi řádky", ale českoslovenští čtenáři už nevěří ničemu a nikomu.

Charta 77 obviňuje pražskou vládu, že v ničem nedodržuje Helsinskou dohodu o svobodě slova, tisku a vzájemných vztahů. Jsou to odvážná slova a když režim se snaží je ignorovat, svobodný svět má povinnost o nich jednat. Dokument podepsali mluvčí za Chartu 77: Dr. Václav

VESTNIK

January 1985

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Leden 1985

Organ Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Benda, Jiří Ruml, Jana Šternová. Do Spojených států se to k nám dostalo přes Vídeň.

Čtyřicáté výročí zatčení Raoula Wallenberga — Komemorace v Bílém domě

17. ledna 1985 bylo v Bílém domě vzpomenuo 40. výročí zatčení sovětskou KGB v Budapešti švédského občana, Raoula Wallenberga, který zachránil 100,000 Židů před jistou smrtí. Podle některých zpráv je Raoul Wallenberg dosud na živu a vězněn v sovětském koncentračním táboře. V písemném prohlášení president Reagan žádal sovětskou vládu, aby informovala svět o Wallenbergově osudu. V říjnu 1981 bylo Wallenbergovi uděleno americké státní občanství. Je to pocta, kterou sdílí s Winstonem Churchillem.

Na komemoraci v Bílém domě promluvil Elliot Abrams, Assistant Secretary of State for Human Rights and Humanitarian Affairs. O životě Raoula Wallenberga byl promítán dokumentární film, nazvaný "Buried Alive". afa

"Helsinské Komise" ve všech členských státech NATA

Na svém zasedání v listopadu 1984, odhlasovali zástupci členských států NATA Resoluci číslo 151, kterou se doporučuje zřízení zvláštní Helsinské Komise nebo Komitétu — po vzoru americké Commission on Security and Cooperation in Europe — v každé členské zemi NATA, za účelem monitorování dodržování principů a ujednání Závěrečného Aktu z Helsinek a Výsledného Dokumentu, podepsaného v Madridu v září r. 1983. Resoluce číslo 151 doporučuje také, aby se nadcházejících konferencí expertů na lidská práva v Ottawě v květnu 1985 a kulturního fórum v Budapešti v říjnu 1985, zúčastnili také členové parlamentů zúčastněných členských států NATO. Dále se v resoluci doporučuje, aby výsledky jednání všech konferencí byly zveřejňovány tiskem, aby veřejnost v členských zemích NATA byla o těchto důležitých poradách a rozhodnutích informována. —afa—

Viníky tragického hladomoru v Etiopii a Mozambique jsou jejich komunistické režimy podporované Sověty!

Kanadská rozhlasová společnost (státní) ve svém populárním televizním programu "The Journal", poslouchaném statisíci posluchači v Kanadě i Americe, vysílala zvláštní dva pořady věnované hladomoru v Etiopii a v Mozambique. Většina sdělovacích prostředků, jakož i politiků, novinářů, jakož i rozhlasových a televizních komentátorů — z nepochopitelných důvodů — se vyhýbá napsat a mluvit pravdu o tom, že tento mimořádný a tragický hladomor v obou zemích je především dílem Sovětského svazu, který

nastolil a po dlouhá léta udržuje v obou zemích komunistické režimy, má tam své "poradce", hlavně vojenské, dodává zbraně v hodnotě miliard, nikoliv však zemědělské traktory a potraviny, obviňuje "imperialistický" Západ za dnešní hladomor a vyzývá Západ, aby zvýšil dodávky potravin, které též komunistické režimy nestoudně zneužívají k udržení své moci a Sovětský svaz ke svým sobeckým cílům: ovládnutí Afriky a celého světa!

Je naší povinností, abychom vždy a všude zdůrazňovali nutnost říkat a psát čtenářům a posluchačům pravdu o zločinech, kterých se dopouští na národech a lidstvu Sovětský svaz a použít těchto faktů k donucení Sovětského svazu, aby zastavil své zločinné výboje a zvěrstva, aby dal svobodu dnes již více jak dvaceti zemím, které ztročil násilím a podvody a konečně se zařadil mezi civilizované národy světa!

Nesmíme k těmto zločinům komunistických režimů mlčet! Proto jsem aspoň reagoval na vysílání "The Journal" v CBC a zaslal dopis tohoto znění, jehož překlad zní takto:

"The Journal", CBC, Toronto: Nedávno jste vysílali zajímavou a informativní reportáž o tragickém hladomoru v Etiopii a Mozambique. Bohužel, **nejdůležitější fakt byl zamlčen a to, že obě země jsou ovládnuty komunistickými režimy.** Hlavním viníkem této tragédie jsou tyto komunistické vlády!

Komunistický varšavský pakt zásobil Etiopii válečným materiálem v hodnotě 2 a půl miliardy dolarů! Sovětský svaz zásobil a podporuje obě země zbraněmi, tanky, nikoliv potravinami a traktory, protože Sovětský svaz je věrný svému hlavnímu cíli: světovládě, místo pomoci hladovějícím lidem!
V plné účtě, Ota Hora.

Tajné protokoly z Prahy

Metropole nad Seinou má prvotřídní a opravdovou politickou senzaci: byla vydána kniha "Tajné rozhovory Kreml—KSF". Kniha byla napsána tehdejšími "zahraničním ministrem" francouzské komunistické strany Jeanem Kanapa. Jsou to vlastně protokoly tajných vyjednávání mezi Moskvou, Prahou a komunistickou stranou Francie před, během a po sovětské invazi a obsazení Československa sovětskými armádami v roce 1968.

Tato senzační a explozivní kniha obsahuje deset dokumentů — z nich bylo až dosud devět neznámých. Jeden z nejzajímavějších: doslovné znění diskuse mezi Brežněvem, vůdcem československých komunistů Dubčekem a tehdejšími generálními tajemníky francouzské komunistické strany Waldeck-Rochetem. Pánové diskutovali a radili se o Moskvou oznámeném vpádu a obsazení Československa, proti vůli československých a francouzských komunistů.

Kniha a její obsah korigují historii: vpád armád Varšavského paktu do Československa nebylo žádné překvapení

jak se z Prahy světa vyprávělo a ještě dnes všichni, kteří se s lidskými tvářemi rozběhli po světě, exilu a světu vypráví. Naopak: pěkně prodiskutovaná a promyšlená akce i když všichni zasvěcení nesouhlasili. Ať už potom v televizi Dubček plakal jak chtěl. Ale i jiné události této komedie se objeví v jiném světle. Jako například vyprávění o tom, jak přijalo pražské politbyro — které právě zasedalo — zprávu o vpádu armád Varšavského paktu do Československa. Ta obrna, která na všechny padla, především na Dubčeka — nebyl to jen úkaz, že to, o čem pánové a zase především Dubček, věděli a čeho se možná obávali nebo čemu přes všechno nechtěli věřit, se přece jen stalo skutečností? Jak jinak si vysvětlit tu nemohoucí nečinnost a netečnost všech těchto pánů. A především vzdychání Dubčeka, že „toto mi udělali“ — a jinak nic! Zde se znovu potvrdila železná kázeň komunistů. Všichni ti Smrkovští, Krieglové, Pavlové, Mlynářové a jak se jmenovali, ti všichni jen naříkali nad zradou toho jejich komunismu, se kterým přece chtěli všechno vylepšit — nikdo z nich ani slůvkem nikdy neprozradil historii „bratrské pomoci“. Je možné, že pánové opravdu nic nevěděli, že diskutoval a věděl jen Dubček? Kdo chce, ať tomu věří... Komunistická proradnost a spikleneckví bez hranic!

Také šéf pařížských reformních komunistů Henri Fiszbín, tehdejší šéf pařížské městské organizace komunistů a člen ústředního výboru, potvrdil nespornou a nezavadnou pravost těchto protokolů a zdůraznil, že celé vedení francouzské komunistické strany (tedy celé vedení strany, to byl pěkný počet lidí! A to máme věřit, že v Praze to věděl jen Dubček?) až na vdovu po bývalém generálním tajemníkovi francouzských komunistů Thorezovi — tedy celé vedení strany bylo v souladu s vedením komunistické strany v Praze rozhodně proti sovětské invazi do Československa. Svůj postoj prý také předneslo Brežněvovi — ten však počínání Kremlu samozřejmě obhajoval.

Tady je to tedy potvrzeno znovu tehdy směrodatným francouzským komunistou: celé vedení strany v Praze! A k tomuto vedení tehdy přece ještě patřili Smrkovští, Pavlové, Krieglové, Mlynářové a další velikáni „obrodného“ procesu roku 1968. Mlčeli jako zařezaní! Ale tak mnozí z těchto „reformních“ komunistů, kteří jsou dnes na Západě přece museli o všem také vědět — a jistě věděli! Nikdo z nich dodnes neřekl pravdu, nikdo nepřiznal s kým a jak dlouho bylo přepadení Československa diskutováno a připravováno. Všichni mluví v nejhorším případě jen o sovětské zradě. O zradě čeho a koho? To je otázka víc než oprávněná a měla by být vždy znovu a energicky kladena. Francouzské odhalení a uveřejnění tajných protokolů přišlo pozdě, velmi pozdě. Může být mnohým ještě i dnes nepřijemné. Ať v Moskvě, Praze či Washingtonu — Washington přece nemohl o všem tom nevědět! Nepříjemné i pro mnohé veličiny v posrpnovém exilu — budou mít odvahu korigovat své pohádky? Historii 21. srpna 1968 je nutno napsat znovu.

(Videňské svobodné listy — 22. listopadu 1984)

Ekologické pomery na východnom Slovensku

V časopise „Naše Snahy“ som si prečítal článok pána Mlynárika ohľadne znečisťovania jedného z najkrajších kútov stredného Slovenska, Bansko-štiavnickeho pohoria — žiarskou hlinikárňou. Pán Mlynárik dáva podnet na presunitie tejto hlinikárne na východné Slovensko do oblasti Košíc.

Zamyslel som sa nad týmto článkom a rozhodol som sa, že k tomuto nanajvýš aktuálnemu článku napíšem niekoľko riadkov. Mnohým sa to bude zdať neveriteľné, ale snád najviac postihnúť ekologickou katastrofou v rámci celého Slovenska je práve oblasť východného Slovenska. Na východnom Slovensku za posledných necelých 40 rokov svojej existencie vybudoval komunistický režim niekoľko veľkých priemyslových podnikov; a to jednak z dôvodu, že v *blízkom Slovenskom rudohorí bolo nerastné bohatstvo, že tu bola priamo ideálna možnosť prisunu materiálu od Sovietov*, ale v neposlednej rade i najlacnejšia pracovná sila v rámci celého Slovenska a republiky. A tak sa začalo so živelným budovaním závodov, určovali sa prémieové termíny výstavby, heslo bolo: čím skôr, tým lepšie.

Na také veci, ako bolo zabezpečenie týchto závodov proti produkovaniu škodlivín, nebolo ani pomyslenia. A tak v relatívne krátkom čase vyrástli na východnom Slovensku závody, ktoré síce zabezpečili prácu mnohým ľuďom, ale súčasne im priniesli najväčšiu skazu — predčasnú pomalú smrť, na následky znečisteného prostredia. Na jednej strane východoslovenskej metrolope — Košíc bol postavený najväčší hutný kombinát v ČSSR — *Východoslovenské železiarne*, ktoré produkujú také veľké množstvo škodlivín, že znečisťujú nielen široké okolie samotného východného Slovenska, ale vo veľkej miere zasahujú i susedné Maďarsko. Na druhej strane Košíc je postavený druhý závod skazy ľudského života. Sú to *Slovenské magnezitové závody* — Ťhanovce, ktoré spracovávajú magnezit z neďalekého Ban-kova a samozrejme produkujú tony magnezitového prachu do ovzdušia. Navyše takmer v centre Košíc vybudovali centrálnu tepláreň pre celé Košice, ktorá síce dosť nepravidelne, ale predsa zásobuje celé mesto teplou vodou a teplom, ale spaľovaním menejhodnotného sirsatého uhlia, dokonáva na Košiciach svoje dielo skazy. Nechcem už hovoriť o ostatných závodoch, ktoré vinou zlého plánovania postavili komunisti na moderných sídliskách, ako napr. v centre jedného z najkrajších sídlisk. Na sídlisku „Nad jezerom“ postavili veľký bitúnok — Mäsokombinát a tým donútili desaťtisíce ľudí mať takmer vždy hermeticky uzatvorené okná, lebo zápach z tohoto Mäsokombinátu doslova zamoruje celé okolie.

Podobných závodov je v samotných Košiciach veľa a tak nie div, že výsledky ich „produkcie“ sa začínajú prejavovať na zdravotnom stave obyvateľov mesta. V Košiciach silne vzrástli choroby dýchacích ciest, ba dokonca už i deti v základných školách dostali špeciálne karty, do ktorých sa musí sústavne zapisovať zdravotný stav dieťaťa. Samotné lesy v okolí Košíc odumierajú takou rýchlosťou, že Štátne lesy nestačia spracovávať vyschnuté stromy a drevnej hmoty je toľko, že nevedia čo s ňou. A to je len samotné okolie Košíc.

Avšak skutočné dielo skazy nepremysleného a živelného komunistického plánovania je vidieť z vlaku na trati Košice—Poprad. Závod na spracovanie ortuťovej rudy v Rudňanoch zmenil vzhľad nedávno kvitnúcej krajiny na šedočervenkastú púštnu oblasť. Kýmte vyschnutých a opustených stromov znásobujú pohľad na toto okolie, ktoré svojou mŕtvou tvárou primomína ako obrovský výkričník všetkým ľuďom krutú realitu, čo dokáže človek s prírodou robiť. Ten istý pohľad, ba možno ešte hroznejší, sa naskytne človeku pri ceste autom z Rožňany smerom na Revúcu, a to v Jelšave a Lubeníku. Sú to otrasné veci, o ktorých je ťažko

písať, lebo to, čo urobil socializmus za necelých 40 rokov svojej existencie pre zničenie ľudského zdravia, to neurobili predošlé generácie za celé stáročia. Ešte šťastie, že sa socializmus nedostal k moci začiatkom minulého storočia. To by už na mieste, kde je dnes ČSSR, bola zaznačená na mape len púštna, nehostinná oblasť.

Robí sa však niečo proti tomuto znečisťovaniu prostredia? Áno, robí! Otvorili sa mnohé dobre klimatizované úrady, v ktorých sa zaoberajú pri pití čiernej kávy stovky dobre platených úradníkov, okrem diskutovania o medzinárodnej situácii, o tom, kde, čo, a ako možno kúpiť, o tom, čo je nového v športe, i o tom, čo nového hlásila rozhlasová stanica Hlas Ameriky, tiež i o tom, kde a ako by sa dala usporiadať schodza, míting, konferencia, a to buď už národná alebo medzinárodná, o znečisťovaní životného prostredia.

Dokonce na samotnej Vysokéj škole technickej — Baníckej fakulte otvorili novokoncipovaný odbor, zameraný na znečisťovanie prostredia. Rozprával som sa s jedným poslucháčom Baníckej fakulty v Košiciach, ktorý študuje práve tento odbor. Pýtal som sa ho čo bude po ukončení štúdia, ako inžinier podnikateľ, ohľadne zlepšenia znečisteného životného prostredia. Jeho odpoveď bola jednoduchá, ale úprimná. Povedal: “Budem dávať pokuty, také pokuty, až všetci riaditelia podnikov sčernajú.” A problém bude vyriešený.

Áno, študuje 5 rokov na fakulte, aby mohol dávať pokuty. 5 rokov zaberá miesto iným, schopným mladým ľuďom, ktorí by dokázali na probléme znečisťovania ovzdušia niečo hodnotného robiť.

Títo sa však na túto školu nedostanú, napriek tomu, že majú na to schopnosti, a to len preto, lebo ich rodičia nie sú komunistami. Je to otravné, ale skutočné. V Československu nastupuje k moci nová generácia, generácia protekčná. Je to generácia mladých, ktorí nevedia nič o živote, ktorí sa dostávajú do riadiaceho aparátu len vďaka privilegovaným miestam svojich rodičov, vo väčších či menších funkciách. A okrem svojich sobeckých chutí ok majú iba jednu starosť: prisne dávať pozor, aby nadaný jednotlivec z nižšej vrstvy sa nedostal hore, aby tak nemohol ohroziť ich už beztak labilnú pozíciu. Je v ČSSR verejným tajomstvom, že pre týchto privilegovaných mladých ľudí a ich rodičov bol vydaný obežník, ktoré potraviny môžu a ktoré nesmú v obchodoch kupovať. Bol vydaný preto, lebo obrovské množstvo potravín je umelými hnojivami tak otrávené, že je nanajvýš nebezpečné potraviny používať. Napriek tomu sa však dodávajú do obchodnej siete, lebo komunisti vyhlásili, že je lepšie jesť otrávené potraviny ako zomierať hladom. A ak by tieto potraviny stiahli z obchodnej siete, vypukol by v Československu hlad.

Nastupuje teda k moci nová generácia, nová protekčne komunistická vláda, ktorá, nech to bude znieť akokoľvek paradoxne, urýchli zánik socializmu. Začalo to obrovským znečisťovaním životného prostredia a úmerne k tomu so zhoršením ľudského zdravia. Ako to skončí? To ukážu celkom blízke roky.

Saks (*Naše snahy — prosinec*)

Vzpomínám...

S největším zájmem jsem si přečetl článek Dr. Martina Kvetka “Príspevok Slovákov do európskeho hnutia odporu proti fašizmu a nacizmu”, který vyšel ve čtvrtém čísle časopisu “Naše snahy”. Četl jsem jej s takovým zájmem proto, že poměr a jednání Slováků a Čechů vzájemně je velmi často podáváno zkresleně a zaujatě, ať z té či oné strany. Údaje Dr. Kvetka mi jen znovu potvrdily, že odpor všech těch, kteří myslí demokraticky, proti komunistům jako politického směru, je stále více opodstatněnější, a že existují a existovaly i na Slovensku a mezi Slováky síly přející svobodnému světu. Co je politika komunistů? Dnes s Hitlerem, zítra proti němu, dnes generální tajemník a zítra oprátka na krku. A hlavně snaha “Divide et impera”, a také mezi Slováky a Čechy.

Vraťme se k vysvětlení nepochopení vzájemných osudů do školních lavic mé generace. Jak jsme znali Slováky? Kdo mi utkvěl v hlavě z těch několika, o kterých jsem ve škole slyšel? Ludovít Štúr a Milan Rastislav Štefánik. Četl jsem o tom, že je Slovensko krásná země, ale na to peníze nebyly, abych se tam jel na prázdniny podívat a sám se přesvědčit, je-li pravda, že tam Čechům neprodají ani chléb. O literatuře, umění a slovenské kultuře vůbec jsem věděl v průměru minimum; jen to, že Slováci byli po staletí v područí Maďarů, což omlouvalo kvantitu kultury a umění. Psalo a říkalo se, že nebyť českých četníků, vojska, nádražáků, učitelů a inteligence vůbec, nebylo by se mohlo Slovensko po utvoření republiky vůbec vzchopit.

Životní maturita v kriminálu mne donutila k tomu, abych se nad otázkou vztahu Čechů a Slováků zamyslel. V lednu 1953 jsem čekal v Chebu na soudní frašku. Byl jsem na cele sám. Jednou v noci zaharašil zámek a dovnitř doslova vpadl mladý muž, více mrtev nežli živ. Byl to Milan K., student ze Žiliny, jehož strýc byl biskup Vojtaššák. Za krajíček chleba (nic více na cele nebylo) mi děkoval jak za večeři v Grandhotelu. Měl za sebou útěk a podle toho s ním jednali. Sblížili jsme se brzy. Byl v takovém stavu, že mu dokonce i balíček z domova povolili a když ten došel, rozdělil jej na dva díly a chtěl nechtě, musel jsem si tu jednu polovinu vzít. Pane Bože, to byly hody! Špek a salám doma dělaný — a já nevím, co ještě všechno. A když se Milan po nějakém čase dostal jakž-takž do formy, mluvili jsme o všem možném a došlo také na to, jak to opravdu je mezi těmi dvěma národy v jednom státě. Nebyly to rozhovory vždy bez emocí na obou stranách, ale každopádně byly “užitečné pro obě strany”, abych použil tradičního citátu z diplomatických rozhovorů. Jistě si na ně vzpomíná on jako vzpomínám já. Kde jsme se spolu sešli naprosto, to bylo hodnocení politické situace.

A tím docházím k závěru. Anti-čechizmus a anti-slovakismus jsou přežitky ve vztahu rozumných lidí. Oba národy mají jednoho velkého nepřítele a to je komunismus. Tam bychom měli najít společný jazyk a zkoordinovat svá jednání, abychom společně pomohli k tomu, abychom mohli co nejdříve svobodně vydechnout. Jen stvůry si mohou přát, aby Slovensko bylo odtrženo od Čech a připojeno k Sovětskému svazu.

Jistě každý z nás ví, že existují dobré vztahy a přátelství mezi Slováky a Čechy. Vezměte si takového světoběžníka jako je p. Loebel (Löbl). Je nám takovýchto lidí zapotřebí ke vzájemnému dialogu? Neobejdeme se lépe bez nich? Nebude to užitečnější?

Nový rok, nové naděje! Získejte nové členy.

Ještě k jedné otázce bych rád zaujal stanovisko. Prý neexistuje "Čechoslovák"...? Bud' prý Slovák nebo Čech. Každý má právo na svůj úsudek, prosím. Pak ale tedy není žádný Belgičan, ale bud' Vlám anebo Walon, není žádný Jugoslávec, ale bud' Čerhonorec, Bosňák, Hercegovec či Macedonec. Já si myslím, že Čechoslovák je každý, kdo se cítí být příslušníkem Československé republiky ať již pochází z Bratislavy, Brna nebo Prahy.

(*Naše snahy*) Jožka Staněk, Holandsko

Divná přátelství

Jsou lidé, kteří za svého života dovedou se spojit s kdekým. Příkladem toho je Evžen Loebel, původně ze Slovenska, od mládí komunist, který během války otravoval exil v Londýně a zvláště Jana Masaryka svými komunistickými spády. Byl za to odměněn po únorovém puči, dostalo se mu vysokého postavení v komunistické nadvládě, konečně se vyšplhal až na úřad ministra zahraničního obchodu. Bylo to ale nakrátko, za Slánského aféry dostal se do vězení. Unikl sice oprátce, ale pobyl si dlouhá léta ve vězení. Když se mu dostalo amnestie v letech 60tých, byl rehabilitován. Nebyl už sice ministrem, ale v bance vysokým úředníkem, ředitelem. Po sovětském vpádu dostal se do Spojených států a zde začal výbornou kariéru. Američanům nevdala jeho komunistická minulost, naopak si ho pozvali na fakultu Vassar College, velice známou universitu zvučného jména, kde poučoval americké studentky o novém směru života a zaslavčoval je do "pokrokových proudů".

Jeho komunismus nevdal ani druhému extrémnímu směru a tak se spojil se slovenskými separatisty. Strange bedfellows, by se řeklo, obrat o sto procent, ale nepochopitelná spolupráce pokračuje. Vtírá se do State Departmentu, kde mluví za Slovak World Congress, dostane se na televizi, aby vykládal, jak si představuje nové uspořádání Evropy. Nedávno mluvil o Masarykovi a na to mu odpověděli v časopise "Naše snahy" v orgánu Stálé konference demokratických Slováků:

LOEBL VYKLADAČ MASARYKA

"...Nuž odkiaľ vzal pán Loebel túto smelosť, takto znehodnotiť Masaryka a jeho filozofickú ale i politickú koncepciu. Že Masaryk hlásal, že sa za slobodu a za náboženské ideály nemá bojovať? Odkiaľ to pan Loebel vzal? Masaryk predsa hlásal, že vojna nie je to najhoršie, čo ľudskú spoločnosť môže postihnúť. Masaryk je u mnohých európskych mysliteľov považovaný za filozofa teológie, náboženstva, ktorý odmietol zvrchovanosť rozumu nad všetkým ostatným. Čo si pán Loebel neprečítal ani Masarykove ideály humanity? Nevie, že Masaryk svoju filozofiu o živote a jeho zmysle zakončil heslom: Ježiš nie César?"

Pán Loebel sa zase ukázal ako nerozumie slovenským a československým problémom. Ako mohol pán Loebel na niečo také prísť, keď je známe, že Masaryk, či už právom, alebo neprávom videl zmysel českých dejin v husitstve? Absolutné ignorantsvo Eugena Loebela o našich dejinách a ich zmysle sa nedá zakryť tým, že mu SKS dá funkciu podpredsedu so zvláštnym poslaním. Skor je to hanba, že mu takúto funkciu zverili a že Horizont takéto jeho nezodpovedné výklady uverejňuje, aby aj nimi otravoval česko-slovenský pomer." (*Naše snahy*)

Otiskly Vídeňské svobodné listy

Odbočka "T. G. Masaryk" v Los Angeles Hlavní akce v roce 1984

Přesto, že odbočka nepořádala v minulém roce mnoho schůzí a kulturních podniků, nemůžeme po uplynutí roku říci, že by její činnost zcela stagnovala. Odbočce sice chybí noví iniciativní lidé, kteří by se ujali organizačních úkolů, na druhé straně však někteří členové výboru byli velmi aktivní v politicko-exilové práci, takže jméno odbočky se během loňského roku mnohokrát objevilo v televizi a tisku. V Los Angeles je mnoho jiných organizací, jejichž krajanská a kulturní činnost byla loňského roku velmi pestrá a jejichž akce byly navštěvovány členy odbočky v hojném počtu. Většina členů odbočky je zároveň členy Sokola, SVU, Pasadenské besedy a pod., kde aktivně pomáhají při organizaci krajanských podniků.

Velkým oslabením činnosti výboru je onemocnění br. Franka Zámyslického, dlouholetého pokladníka, spolehlivého pomocníka při organizování schůzí. Ještě více je jeho nepřítomnost pocítována v losangelském Relief Fundu for Czechoslovak Refugees, který velmi úzce s odbočkou spolupracoval a kde byl Frank dlouholetým obětavým předsedou a hlavní výkonnou silou při hledání zaměstnání, bytů, zařízení domácností a pod. novým uprchlíkům. Během prosince Franka postupně navštívili téměř všichni členové odbočky a konstatovali s radostí, že Frankův stav se viditelně zlepšuje, byť je po mrtvici stále odkázán na kolečkovou židli a neúnavnou pomoc své paní. Funkce pokladníka se do nových voleb ujal br. Miroslav Konvička.

Loňský rok byl rokem olympijských her v Los Angeles a rokem presidentských voleb. Nebylo možné zanedbat politické příležitosti, které přinesly tyto události.

Již v únoru navštívil Los Angeles illinoiský kongresman Tom Corcoran, který byl sponzorem návrhu zákona o zřeknutí se Jaltské dohody Spojenými státy. Zástupce odbočky se zúčastnil slavnostního večera s T. Corcoranem, kterou uspořádaly polské organizace a měl možnost s ním prodebatovat mnohé aspekty americké zahraniční politiky. Členové odbočky se pak během roku zúčastnili s transparenty a vlajkami několika "Renounce Yalta Rallies" před radnicí v Los Angeles.

V dubnu jsme "pomohli" oslavit šedesátiny českého malíře a kulturního organizátora Jiřího Kargera, autora rozměrné nástěnné malby, která zdobí losangelskou sokolovnu. Ve velmi zdařilém kulturním odpoledni, který uspořádal Klub české kultury, přečetl dr. J. Breber úryvek z legionářského deníku majora J. Hájka o statečném činu strýce J. Kargera v ruských legiích.

V dubnu byl místopředseda odbočky, dr. J. Breber, přijat se skupinou zástupců etnických skupin v Bílém domě. Projev presidenta Reagana z tohoto setkání, v překladu J. Brebera, byl pak otištěn v Amerických Listech.

V dubnu navštívil Los Angeles autor několika sbírek básní a písničkář Karel Kryl. Jeho návštěva v LA a čyři vystoupení byly organizovány naší odbočkou. Večery s Karlem Krylem byly hojně navštíveny zejména nejmladší exilovou generací, která zná jeho tvorbu ponejvíce z poslouchání Svobodné Evropy ještě z domova.

Celá výprava členů odbočky a losangelských Sokolů se zúčastnila "Československého pikniku" ve Fallbrook u San

Diega, pořádaného tamnější odbočkou rady. Mnoho hostů i z velké dálky přijelo na toto již tradiční setkání krajanů, které založil redaktor Jožka Pejskar. Zajímavé bylo setkání s Mirko Janečkem, vydavatelem "Kanadských Listů", který byl také mezi hosty.

Neméně zajímavý byl večer s vydavatelem Konfrontace panem Petrem Paškem ze Švýcarska uprostřed června minulého roku. V té době byly již přípravy na olympiádu v plném proudu a P. Pašek interviewoval české zástupce organizace "Ban the Soviet Coalition".

Zástupci naší odbočky se zúčastnili mnohých akcí, televizních a tiskových konferencí a manifestací proti účasti sovětské výpravy na olympiádě v Los Angeles. Do těchto akcí byly zapojeny téměř všechny exilové organizace z Jižní Kalifornie. Byla připravována též pomoc defektorům z komunistických výprav.

Během olympiády pak členové odbočky a mnoho krajanů rozdávalo letáky o osudu nezákonně vězněného syna vynikajícího čs. sportovce Jiřího Javorského. Jaroslav Javorský byl v ČSSR odsouzen ke třináctiletému vězení za "špionáž", po zatčení v Bulharsku, když se pokoušel odejít na Západ se svojí snoubenkou. J. Javorský je ve vězení ve Valdicích mezi nejtěžšími zločinci již sedm roků. Ačkoliv těžce nemocen bojuje za svoje vysvobození hladovkami.

O našem krajském životě v Jižní Kalifornii, o zdařilé olympiádě a o americké předvolební kampani byli letošního léta informováni posluchači Svobodné Evropy v několika interview s br. J. Breberem, který společně s br. Ing. Rajkem navštívil RFE v Mnichově začátkem září.

V době výročí "28. října" uspořádal Sokol Los Angeles a CSA "Moravské hody" v sokolovně s národním programem. Hody byly hojně navštíveny členy odbočky. Br. M. Konvička tam uspořádal výstavku a prodej čs. exilové literatury a br. Ing. Rajek anglické literatury s čs. tematikou. Seznamy knih si můžete objednat kdykoliv na adrese: M. Konvička, 12726 Archwood St., North Hollywood, CA 91606. Anglické knihy pak na adrese: B. Rajek, 1228 Cabrillo Ave., Venice, CA 90291.

Vzpomínkové slavnosti "Porobených národů" u pomníku maďarských bojovníků za svobodu a Jozefa kardinála Mintzentyho se zúčastnila delegace odbočky vedená Otcem J. Popelkou. Vlajkonošem byl br. Ing. J. Pytlík.

O čs. kulturní činnosti a politických akcích informuje odbočka pravidelně čtenáře bulharského exilového časopisu "LUČ". Prosincový příspěvek byl o našem prvním nositeli Nobelovy ceny za literaturu, básníku Jaroslavu Seifertovi.

V březnu chystá odbočka veřejnou schůzi u příležitosti výročí narozenin T. G. Masaryka. Hlavním bodem programu bude přednáška br. Franka Marlowa, dlouholetého předsedy losangelské odbočky SVU, o ruských legiích za první světové války. Přednáška bude doprovázena promítáním 130 diapositivů.

Bohatý program odbočky San Diego

Dne 6. ledna zahájila odbočka ČSNRA v San Diegu svou letošní činnost zajímavou přednáškou dr. I. Gregora, o dobrodružné plavbě na voru peřejemi po veletoku Colorada, kterou podnikl se skupinou dvanácti odvážlivců. Dr. Gregor nelitoval značných finančních obětí a přiletěl v doprovodu své choti, paní Milady z Phoenixu v Arizoně (žije na odpočinku v Sun City), aby krajanům populární formou, nepostrádající humoru popsal přírodní krásy řeky Colorado,

protékající nádherným Grand Canyonem. Přítomní přátelé vodního sportu uspořádali přednášejícímu ovace a byli mu moc vděční za jeho přednášku. Předcházelo ji promítnutí diapositivů, pořizených br. J. Dvořákem z Oceanside. Následoval pořad nazvaný "Stalo se v Československu", ve kterém Jožka Pejskar s Janou Dražilovou podali přehled nejzajímavějších informací o posledních událostech v Československu. Byl to výběr poměrně málo známých, zato však pozoruhodných informací, jako např. o nedávné oslavě v Napajedlích a v obci Kašavě u Zlína, kde zástupci amerického velvyslanectví v Praze vzpomínali na americké vojáky-letce, kteří za druhé světové války položili životy, když byli sestřeleni nacistickými okupanty naší vlasti. Slavnosti se účastnilo několik set občanů, ačkoliv se o slavnosti čs. sdělovací prostředky ani slovem nezmiňli. Veřejnost se o slavnosti dozvěděla z Hlasu Ameriky a Svobodné Evropy. Na místo se rovněž dostavili agenti státní bezpečnosti, jejichž jediným úkolem bylo fotografovat účastníky a zapisovat si čísla aut účastníků slavnosti. Policejní orgány se pak dopustily další nestoudnosti, když všem restauracím v okolí Napajedel a Zlína přikázaly, že nesmí Američany obsloužit. Když pak oba konsulové s manželkami a s dalšími hosty hledali pohostinství, kde by se mohli najist, byli všude odmítnuti. Přítom jim bylo dáno aspoň pohledem na srozuměnou, že by jim rádi posloužili. Pořad "Stalo se v Československu" bude na programu každého setkání našich krajanů v San Diegu. Dne 3. února uspořádá odbočka zdravotní přednášku manželů Výlupkových z Texasu o léčení bylinami, dne 10. března společně se Sdružením přátel české hudby na universitě koncert mezosopránistky Aleny Bičové z Wiesbadenu (Německá spolková republika). Zároveň bude vzpomenu 135. výročí narozenin prezidenta T. G. Masaryka. Dne 14. dubna koná odbočka výroční schůzi s přehlídkou své roční činnosti a volbou funkcionářů na další roční období. Současně budou promítnuty diapositivы o pyramidách v Mexiku, s proslavem J. Dvořáka. Svátek matek vzpomene odbočka 12. května a dne 9. června uspořádá svůj tradiční krajský piknik, který se opět stane dostaveníčkem našich krajanů z nejjihnější oblasti Kalifornie.

Odbočka San Francisco

Stručná zpráva ze schůze předsednictva odbočky ČSNRA — S.F., která se konala v neděli odpoledne v měsíci listopadu v bytě br. předsedy.

Po zahájení schůze br. Jiří Špánek požádal přítomné, aby vzdali poctu br. Karlu Čáslavovi, který zemřel 4. září 1984. — Při pohřební ceremonii br. Jiří Špánek promluvil o vlasteneckém životě br. Karla Čáslava. K rakvi byl jménem odbočky položen věnec.

V dalším programu byla schválena pokladní zpráva br. pokladníka Zdeňka Verňáka.

Br. Jiří Špánek podal zprávu, že jeho návrh pro spolupráci odbočky se Sokolem nebyl na schůzi Sokola přijat. Po krátké debatě bylo rozhodnuto s politováním o věc se prozatím nezajímat.

Br. Julius Solar podal zprávu o sjezdu organizace SVU, na které byl přítomen v Torontu (Canada). Byl překvapen širokou činností této organizace, do které je začleněno 1600 vědců, umělců, spisovatelů a žurnalistů ze čtyř dílů světa v exilu, československého původu.

V průběhu schůze jsme poznali, že odbočka žije i přes nepříznivé okolnosti.

Odbočka vydala oběžník se zprávami pro členy. Zajímavá je zpráva o telefonickém spojení s Československem. American Telephone Co. hlásí, že již od r. 1983 je možno telefonovat přímo do Československa. V oběžníku si přečtete, jaká čísla si vytočit pro Prahu, Brno, Bratislavu, Ostravu. V noci je lacinější sazba a během víkendu. Nezapomeňte na časový rozdíl, když je v Chicagu poledne, je v Československu 7 hod. večer.

Miloš Forman, známý český filmový režisér natočil film o Mozartovi "Amadeus". I když film je překrásně natočen, americká a francouzská kritika nesouhlasí s Formanovou vulgaritou, která znehodnocuje to co cítíme krásného v Mozartově hudbě.

Slovo čtenářům:

Členové naší odbočky dostávají oběžník zdarma (i když mohou dobrovolně na tisk a poštovné dobrovolně přispět), ale krajany, kteří nejsou zapojeni do naší organizace žádáme, aby nám přispěli na tisk a poštovné.

Žádáme naše čtenáře, aby nám napsali co by rádi v oběžníku četli. Je nový rok, žádáme naše členy, aby zaplatili členský příspěvek. Z toho zaplatíme za vás do ústředí předplatné na Věstník ČSNRA a anglicky psaný Bulletin.

Šek pošlete na našeho pokladníka: Zdeněk Verňák, 2724 Mason Lane, San Mateo, CA 94403. Šek napište na: Czechoslovak National Council of America.

Jiří Špánek, předseda

Odbočka 28. říjen ČSNRA v roce 1984

4. ledna 1984 byl promítán film "Ať žije nebožtík". Film přišlo shlédnout 63 osob a čistý zisk byl \$27.50.

18. ledna 1984 byl promítán film "Turbina". Film přišlo shlédnout 86 lidí a čistý zisk z filmu byl \$119.50.

20. ledna 1984 bylo vzpomenu 20-letého výročí založení Odbočky 28. říjen.

1. února 1984 byl promítán film "Hej rup". Film přišlo shlédnout 125 osob a čistý zisk z filmu byl \$220.37.

13. února 1984 byla členská schůze v budově Mid-America v Ciceru, Ill.

15. února 1984 byl promítán film "Anton Špelec ostrostřelec". Film přišlo shlédnout 90 lidí a čistý výnos byl \$111.57.

7. března 1984 byl promítán film "Intimní osvětlení". Film přišlo shlédnout 64 lidí a čistý výnos byl \$22.19.

21. března 1984 byl promítán film "Lásky jedné plavovlásky". Film přišlo shlédnout 80 lidí a čistý výtěžek z filmu byl \$96.19.

22. března 1984 byla odeslána jména delegátů na "Sjezd ČSNRA.

4. dubna 1984 byl promítán film "Bílá nemoc". Film přišlo shlédnout 69 osob a čistý výtěžek z filmu byl \$57.23.

9. dubna 1984 byla členská schůze v budově Mid-America v Ciceru, Ill.

15. dubna 1984 byl odeslán šek na \$200 jako finanční výpomoc rodině Milana Kučery, který po příjezdu do USA těžce onemocněl.

18. dubna 1984 byl promítán film "Ostře sledované vlaky". Film přišlo shlédnout 57 lidí a čistý výtěžek byl \$1.23.

23. dubna 1984 byla zrušena objednávka sálu ve škole T. G. Masaryk v Ciceru s ohledem na skončené promítání filmů.

19. a 20. května 1984 byla účast delegátů odbočky na Sjezdu ČSNRA v Berwynu.

11. června 1984 byla členská schůze u sestry Roziny Nehasilové v Ciceru.

8. října 1984 se konala členská schůze v budově Mid-America v Ciceru.

10. prosince 1984 byla členská schůze odbočky v budově Mid America v Ciceru.

Počátkem roku 1984 měla odbočka 72 členů.

Během roku zemřeli 3 členové: Frant. Desenský 5. 6. 1984, Novotná Anna 12. 6. 1984, Mrtková Marie 12. 21. 1984.

V roce 1984 bylo celkem 5 členských schůzí a promítnuto 8 českých filmů. Na všechny schůze odbočky byly rozeslány pozvánky.

Na darech a příspěvcích bylo vydáno:

ČSNRA příspěvky za rok 1983	\$472.00
Klub Domov ze Silvestrovské zábavy 1983	127.92
Nemocnému Milanu Kučerovi	200.00
Dennímu Hlasateli za uveřejňování zpráv	50.00
Hlasu Národa za uveřejňování zpráv	50.00
Na ples ČSNRA, 26. ledna 1985	50.00

Celkem: \$949.92

Zprávu o činnosti vypracoval J. Bárta, tajemník

Dary in Memoriam

K uctění památky Kapitána Edwarda Prchala věnuje Alois Šeda, CA	\$ 50.00
K uctění památky pí. Anny Novotné věnuje Dr. & Mrs. František Lukeš, IL	100.00
K uctění památky pí. Marie Mrtkové, br. Karel Houstka z Riverside, IL	25.00

Členské příspěvky odboček

Odbočka M. R. Štefánik, MI \$ 45.81

Dary na činnost ČSNRA

Odbočka Milan R. Štefánik (Dar Charter 77 — Sweden), MI	\$300.00
Dr. Joseph N. Rostinsky, Japan	20.00
Mrs. Adolph Cierny, IL	15.00
Dr. Angela Jíra, CA	50.00
Mr. Ludwig Pfeifer, OR	5.00
Mr. & Mrs. Stanley Jančík (Dar Odbočce "28. říjen"), IL	100.00
Mr. Antony Mourek (Dar American Bulletin), IL	50.00
Mr. & Mrs. A. Kotynek, IL	5.00
Mr. & Mrs. Alois Rozehnal (Dar Věstník), CA	10.00
Mr. & Mrs. Savo Roknič, omylem vynecháno v rubrice well-wishers v plesové knížce	10.00

V rámci nálepkové akce ČSNRA darovali

Mr. H. J. Jelinek, Canada	\$100.00
Krajanský výbor Cleveland, OH	100.00
Slovak Gymnastic Union Sokol USA, NJ	25.00
Mr. & Mrs. Karel Hering, IL	32.00
Dr. Mikuláš Ferjenčík, CO	25.00
Mr. & Mrs. Ronald Papánek, IL	25.00
Mr. Stephen Kubíček, PA	25.00
Mr. & Mrs. Larry Obereigner, OR	25.00

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe jest připravená poskytnouti Vám nejvýhodnější druhy životních pojistek plně zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CSA FRATERNAL LIFE

(Formerly Czechoslovak Society of America)

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

